

לעילוי צשמת ר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן ר' טובי ז"ל זרעיתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה ע"ה

הדלקת נרות לשבת - 5:11
זמן קריאת שמע/המ"א - 8:55
זמן קריאת שמע/הגר"א - 9:31
סוף זמן תפילה/הגר"א - 10:24
שקיעת חממה ליום השבת - 5:31
מוצש"כ / צאת הכוכבים - 6:21
צאת"כ / לרבינו תם - 6:43

Courtesy of MyZmanim.com

TORAH TAVLIN IS
AVAILABLE FREE OF
CHARGE! TO SPONSOR /
DEDICATE AN ISSUE, OR
RECEIVE IT BY E-MAIL FOR
YOURSELF AND FOR YOUR
SHUL, PLEASE CALL
845-821-6200 OR SEND
AN E-MAIL TO:
TORAHTAVLIN@YAHOO.COM

בראתי יצר הדע ובראתי לו
תורה
תבלין

A TORAH TAVLIN Publication
34 MARINER WAY MONSEY NY 10952

שבת קודש פרשת כי תשא - שושן פורים קטן - ט"ו אדר א' תשע"ד Shabbos Parshas Ki Sisa - February 15, 2014

לקחי חיים ודברי התעוררות צסדרו עפ"י פרשיות השבוע מאת הרב שלום פערל שליט"א מגיד מישרים בק"ק בית שמש

מאצרותיו של המגיד

ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך, הנה מלאכי ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי עליהם המאמתם (לב-לד) - בעניין 'מיום שחרב בהמ"ק, אין לו להקב"ה בעולמו, אלא ד' אמות של הלכה' (תב רש"י, "הנה מלאכי - ולא אני", וביאר בשפתי חכמים, "הדוקשה לרש"י, הא הקב"ה רוצה לייסר, ומה זה שאמר 'הנה מלאכי ילך לפניך', הא זה טובה להם, לכן פירש ולא אני", ר"ל, לזה רצה היתה, דמתחילה היתה השכינה עצמה עומתם", ומהשיך רש"י, "וביום פקדי וגו' - עתה שמעתי אליך מכלכותה יחד, ותמיד כשאפקוד עליהם עיונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העוון הזה עם שאר העוונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עוון העגל", וכ"כ ה'חוקוני', "וביום פקדי ופקדתי - כ"ו שלא יוסיפו לחטוא, איני נפרע מהם, אבל אם יוסיפו לחטוא, כשאפקוד עליהם החטאת שיעשו, אפקוד גם זה עמו", והוסיף 'רבי יוסף בכור שור', "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם - כלומר, אני מוחל להם עתה, שלא יזוקו בדבר זה, כל זמן שלא יוסיפו לחטוא, אבל אם יוסיפו לחטוא, כשאפקוד עליהם החטא שיעשו, אפקוד גם זה עמו, כאדם שאומר לחבירו: אני מוחל לך כל זמן שלא תוסיף לעשות, אבל אם תוסיף, לא דיי שלא אמוחל לך על מה שתעשה, אלא שגם אפקוד עליך את מה שעשית עתה", אולם ב'באב עזרא' ביאר, "וביום - תחילת כל שנה, יום הפקידה", והיינו, ביום הדין של ראש השנה, וברמב"ם פירש, "אפקוד אותו עליהם אחרי בואם אל הארץ, וזה רמז לעת שיגלו ממנה וכו'", והיינו, שנרמז כאן אודות חורבן בהמ"ק וגלות בני ישראל מארצם.

ולפ"י ש לבאר, מדוע גם נרמז כאן אודות הצלחה בעסק התורה ב'ארבע אמות של הלכה', וכמו שמבואר ב'בעל הטורים' על הכתוב, "הנה מלאכי ילך לפניך - 'מלאכ' בגימטריא מאה ואחד, 'ילך' עולה כמניין 'הלכה', רמז למה שאמר (צנחנא ט:), שאינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים, למי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד", שע"כ כך ילך ההלכה האחד, "הנה" עולה כמניין 'הלכה', וזאת ע"פ מה דאיתא בגמרא (ברכות ח), "א"ד חייא בר אמי משמיה דעולא, מיום שחרב בית המקדש, אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו, אלא ארבע אמות של הלכה בלבד", וביאר המהרש"א (ד"ה המצויינים וכו'), "שבזמן שבית המקדש קיים, היה שם לשכת הגזית שמשם יוצאת הלכה פסוקה ע"פ סנהדרין, ועמדם ודאי השכינה שרויה, ועכשיו שחרב בית המקדש, אותן ד' אמות של הלכה שכל ת"ח קובע לו לגידתו בתלמוד, היא תחתיה, להיות השכינה עמו", וכדאיתא בגמרא (שם ו), "ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עמו, שנאמר 'בכל המקום אשר אוכר' (ייסר [רש"י שם]) את שמי וע"י עסק התורה, ש"התורה כולה שמוותי של הקב"ה, ולזה אמר את שמי", שרמזו בתבנית את' על התורה, שהיא ככולה מן א' ועד ת', (והיינו כמ"ד אורותיה הא"ם), והיא שמוותי של הקב"ה [בן יהודע שם] אבוא אליך [לשון יחיד הוא [רש"י שם] וברכתך".

רעיונות והתחזקות באמונה ובעבודת הש"ת מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ר"י שער השמים ירושלים ע"ה"ק

טיב התבלין

ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליי הטאה גדולה וגו' (לב-כא) - היו דן את כל אדם לכף זכות

א"נה מעשה זה של חטא העגל, הוא מהדברים הנעלמים ביותר, ולא שייך כלל לאנשים כערכינו לעמוד על ענין הדברים ולהבינם, שהרי מדובר בדור דעה, שזכו לקבל את התורה, ובוה הזמן נפסק זוהמתו, ואף על פי כן, כעבור ארבעים יום נכשלו בעוון חמור כזאת, הלא חטא העגל הוא עבודה זרה, ועליה אמרו חז"ל שהעובד עבודה זרה הרי הוא ככופר בכל התורה כולה, וכמו כן לא שייך להבין, איך שאהרן בחד ה', הוא זה ששימש כאמצעי לעשייתו, ועל ידו נתגלגלו הדברים, אמנם ידוע מה דאיתא שהתורה היא נצחית, ובודאי יש בכל אלו הסיפורים נקודות חשובות השייכים גם לדורות, ואלו הנקודות הם גם כפי הבנתנו הפשוטה, והנה מעצם שאלת משה לאהרן אודות העגל אשר עשה, אפשר לנו לראות עד היכן ראויו לו להאדם לקיים מאמר חז"ל (אבות א. ו) היו דן את כל אדם לכף זכות, כי על אף שראא משה את גודל המכשול שאירע לכלל ישראל על ידי אהרן, התיישב בדעתו שאהרן לפי מעלתו ודאי לא ראוי למעשה זה, ובודאי היו איזה סיבות שהביאו אותו לזה המצב, ולכן לא הוכיחו בדרים קשים, רק שאל אותו מה הביאך לזה המצב, וכפי לשון המקרא, מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליי חטאה גדולה, כי לא מסתבר שהדבר נעשה ח"ו מיוזמתו, ובודאי עשו הם איזה פעולה שגרם לך כך, וכפי שרש"י מסביר, וז"ל: כמה יסורים שיסרוך סבלת, עד שלא תביא עליהם חטא זה, ואכן אהרן שנאלץ לזה שלא לרצונו, סיפר למשה על חור שהתנגד להם והרגוהו, ופחד מאוד שלא יעשו לו גם כן כך, והלילה יקום בו (איכה ב. כ) "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא", וכדי שלא יגיעו חלילה למצב שלא תהיה להם כפרה, נקט במחלף זה.

ודבר זה צריך להיות לימוד לדורות גם כן, כי כשאדם מבחין באחד שעבר אל איזה חטא, ולפי מעמדו של הנכשל אינו ראוי לזה חטא, עליו לדנו לכף זכות, וינסה להבין מה הביאו אלו, כי ודאי היה איזה דבר שגרם לו להיכשל בזה החטא, ולא ידון אותו כחוטא וצבוע, כי לפעמים שחוקקו אדם סיבת הדבר, יבורר לו כי היה לו איזה הכרח לזה המעשה, ולולא אותו הכרח לא היה בא לידי זה.

וכעין זה סיפר המגיד **רבי שלום שברוך צ"ל**, שבידושלים של מעלה היה איזה ממונה נכבד בכולל גליציה, היה מעשה ואחד מבני ירושלים פנה אליו ביום חמישי וביקש עבורו תמיכה, היה זה בתקופה קשה מאוד, ובקופת הכולל לא היתה הפרוטה מצויה, אך עם כל זאת נענה לו והעניק לו תמיכה, למחר שוב הופיע אדם זה, ושוב ביקש ממנו תמיכה, אמר לו הממונה הרי אתמול קבלת תמיכה, ודע לך שלאמתו של דבר קופת הכולל ריק, ואין לי ממה לתת לך. הלה בשמעו זאת, סטר סטירה מצלצלת בלחיו הממונה, כראות הממונה לאיזה מצב הגיע, שלא מיד שלח לזה מטבע הגונה, ושלת את המטבע לכתובתו של המכה, באמרו שאם תהיה חלילה למצב כזה, ודריים עליו יד, אתה הוא שחמצב בביתו גרוע ביותר, ומכריחים להוציא ממזקרתו.

יעזר הש"ת שנזכה תמיד לדון לכף זכות, וע"י ידונו אותנו בשמים לכף זכות.

Certainly, we all experience some sort of a change when *Shabbos* is with us. There are obvious differences in our daily routine and we spend more time with family and in *shul* davening. Yes, these are all differences, but do we actually feel *Shabbos*? Do we understand that the *kedusha* of

A SERIES IN HALACHA
LIVING A "TORAH" DAY
הלכה למעשה
Forgotten and Little Known Halachos and Customs (70)
Hilchos Tzitzis: Last week we explained that typical garments which are obligated in *Tzitzis* generally are used:
1) To protect a person from the elements.
2) To give him the human dignity of being covered properly.
3) To add an "elevated dignity" when involved in a special activity, such as a *Talis Gadol* worn for davening.

We will now discuss some related questions to this matter.
Barber's Cloak. When a person takes a haircut in a barber shop, the barber places a four-corned cloak over him to protect him from getting dirty from the falling and loose hair. Is there a question of *Tzitzis* obligation for this cloak? The answer is no because the customer doesn't own the "garment." A borrowed garment is only obligated after thirty days of continuous usage, which is not the case here. However, there are many families who buy their own kits and economically take care of all the family haircuts. The above reason would not apply in this case.
Second Reason. This cloak is not really being worn by the person, but rather it is draped over him. Is this considered an actual garment? This is a dispute between **Tosfos** (who hold that it is a *Tzitzis* obligation) and the **Mordechai** (pronounced Mordechi by *Sephardim*) as quoted in the **Mishna Berura** (1).

הוא היה עמר

R' Meir of Premishlan ZT"l would say:
He who is rich in *Torah* learning and the performance of *mitzvos* shall not attempt to swell his *mitzvos*, giving himself more credit than he actually deserves. On the other hand, he who is destitute of *mitzvos* shall not diminish himself to the point of giving up hope of ever improving. He should have a positive outlook on his future, coupled with the very real act of improving himself."

Kotzker Rebbe, R' Menachem Mendel Morgenstern ZT"l (Emes M'erezt Titzmach) would say:
'And (*Hashem*) relented regarding the evil that He spoke to do to His nation.' We do not find that the people even attempted to do *Teshuvah* at this point and yet *Hashem* relented immediately. Why did *Hashem* forgive the nation of the sin of worshiping the golden calf even though they did not repent for their sin, but He did not forgive the sin of the spies even though they regretted their sin? The answer is that even though the sin of the golden calf was devastating, nevertheless *Bnei Yisroel* were in pursuit of spirituality, as they said, '*Let us arise and make for us a G-d.*' This was not the case with the sin of the spies where they sinned in pursuit of imagined physical gains only."

A Wise Man would say:
"Excellence can be obtained if you: care more than others think is wise; risk more than others think is safe; dream more than others think is practical; expect more than others think is possible."

Printed By: Mailway Services,
Serving Mosdos and Businesses
Worldwide Since 1980
(1-888-Mailway)

Tuvia's
SEFORIM, JUDAICA & GIFTS
845.426.0825 Fax 845.426.6411

Merockdim
26 Parker Blvd.
845.362.0287

Dedicated in Memory of
Leeba Gavriella bas
Shmuel A"H (Lois Lupin
Salzman)
Tעניינה From
Sruly & Melanie Dahan

וַיֵּרָא אֶחָדָם וּבִלְבָּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהָנָה קָרָן עֹדֵר פָּנָיו וַיֵּירָא מִגֹּשֶׁת אֱלֹהֵי וְגו' (לד-ל)

R' Moshe described his first encounter with R' Yerucham: "I knew very little about *Mussar* before I met R' Yerucham. In that initial conversation, though, I asked him a question. 'How does one explain that *Bnei Yisroel*, who had witnessed so many miracles in Egypt and in the desert, nonetheless committed such terrible sins?'"

R' Moshe was an extremely sensitive individual and could perceive slight nuances in the people, places and objects that surrounded him - often to a prophetic degree. It is said that one Friday, in *Elul* 5693 (1933) after spending an inordinate amount of time davening *Shemona Esrai*, he suddenly broke out weeping, whispering, "We've lost him!"

R' Moshe's ability to "read faces" was legendary. A professor of psychology in a local university once asked him how one can recognize the face of a murderer. Sometimes a killer's facial features and expressions are so delicate, said the professor, that you would never think that the man is capable of brutality.

One of the *bochurim* in the Lomza Yeshivah was a happy fellow by the name of Aaron Gildin. He was well-known all throughout Lomza as a kind and pleasant person, whose face was always graced with a smile. One day, he entered R' Moshe's room to ask him if he would like to send a telegram to a *talmid* in honor of his wedding. After he wrote the text for a message, the *Mashgiach* dismissed the boy, and then asked his son-in-law, Reb Leib Pruskin, who was present, if he had noticed anything unusual about Gildin's face. Reb Leib replied in the negative. "He seems as happy as ever."

R' Moshe took one look at the boy and told everyone to leave the room. He then talked to Aaron Gildin for several hours. The boy then turned his head to the wall, and returned his *neshamah* to heaven, leaving this life in *Teshuvah*.

אך את שבתתי תשמרו כי אות היא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם וגו' (לא-יג)

The teacher presented an example of a person who was lost in a desert and had no way to keep track of time. The boy insisted that it was impossible. The teacher continued to give more examples of people who forgot the day was *Shabbos*, but the boy remained obstinate in his refusal to

Young Yisroel replied that he believed it was quite plain to see whenever it was *Shabbos*, because all one needed to do is look around and *Shabbos* is physically present. Even as a little boy, R' Yisroel was able to perceive the change the world undergoes when the holiness of *Shabbos* descends upon it. He was literally able to see *Shabbos* physically. Perhaps people on a more earthly level can feel the spirit of *Shabbos*. But the Rizhiner could actually see the *Shabbos*.

The *gemara* (שבת קי"ח) states: *"One who keeps Shabbos properly, even if he worships idols like in the generation of Enosh, he is forgiven."* The **Gerrer Rebbe, R' Avraham Mordechai Alter ZT"l (Imrei Emes)** provides an understanding to this Tannaic dictum based on the words of a *Medrash Yashan* which states as follows: *"When Moshe Rabbeinu broke the Luchos, not one word or even letter remained intact. All the letters flew into the air and became shards (שברי לוחות) except for one line: 'Remember the Shabbos to sanctify it.'"* We see, says the Imrei Emes, that not even the sin of the golden calf could have any effect on the holy spiritual nature of *Shabbos*, and thus, even if a person commits the lowliest of sins like idol worship, *Shabbos* has the power to offer him forgiveness.

This is what we say on *Shabbos*: "בעמדו לפנך על הר סיני" - when *Moshe Rabbeinu* stood on *Har Sinai*, after spending the previous forty days and nights in communion with *Hashem*, he turned to walk down the mountain and saw the sin of the people, "שני לוחות אבנים חורדי בידו" - and the two *Luchos* made of stone he was holding in his arms, he immediately threw down (חוריד) and broke them into many slivers of stone, "וכתוב בהם שמירת שבת" - however, the piece of stone that had the words pertaining to the *mitzvah* of *Shabbos*, remained intact and written (וכתוב בהם) and it did not break up into pieces like the other commandments!

עלייה

No, says **R' Gedalya Rabinowitz Shlit'a (Manistritcher Rebbe)**, a sin is not necessarily a tragedy in and of itself. A sin is a fact of life! We all sin - we all fall. The question is what do we do after the fall? The average person stays down and feels powerless to change. The silly man falls into a depression and spends his life berating himself and bemoaning his fate. The wise man picks himself up, repents and RAISES himself to a higher level and creates a more intimate connection with *Hashem* than he had before! This concept applies not only in our relationship with *Hashem*, but in all relationships, especially with those who are closest to us! Sometimes one has a fallout with a spouse, or a child, ר"ל. He thinks it is the end of the world, that the relationship will never be the same. Well, he is right, because if one handles the situation correctly, he can make the relationship a much better and deeper one after the fight is over. The bond can become stronger than it ever was

This is the message of “*Ki Sisa*.” Don’t ever think you have done something so terrible that the situation can never be the same. The power of *Teshuva* for a sin against *Hashem* and the power of forgiveness and reconciliation between a spouse and/or children is so awesome that it can take us up and above to a bond so intimate and loving that we could have never imagined.

וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי זֶה מִשָּׁה
הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִדְעֵנוּ מַה הָיָה לוֹ וְגו'.

R' Shimon Schwab זי"ע served as *rav* in the town of Ichnausen, Germany. In 1936, he delivered a sermon in *shul* on the topic of the golden calf. At one point in the sermon, he referred to the Ramban's statement that the golden calf was a "vermittler" - an intermediary between mankind and the Almighty. The point he was making was that in the desert, the people thought they needed a golden calf, but in truth, he said, "the Jewish people do not need a vermittler."

R' Schwab feared for his life, knowing that until his case was resolved, his life hung in the balance. If he was found guilty, he could be taken away in the middle of the night and publicly shamed and killed. It was important that he, the *rav* of the community, not be hung in his bedclothes as this would surely denigrate his rabbinic position and what it represented. Thus, for the next two months, until he was formerly acquitted, R' Schwab went to bed every night in his clothes, maintaining his dignity under the greatest duress, because he understood what *Kavod HaTorah* represented.

FROM THE WELLSPRINGS OF 'GUTTMAN' - RAMAT SHILOMO

בִּי תֵּשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם ... (ל-יב)

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews - www.clickensforshabbos.com - The charity that simply feeds & clothes Shomer Shabbos Jews in Pretz Yisroel with zero overhead